

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/164/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118264778
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6118264778.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu R. banka Y., a. s., so sídlom F. XX, M., Z.: XX XXX XXX proti žalovanej X. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. XXXX/XX, U. U., právne zastúpenej Mgr. Jánom Záhorským, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Javornícka 49, Banská Bystrica, v konaní o zaplatenie 1.142,47 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 20Csp/93/2017-65 zo dňa 21. 11. 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, v ktorom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a ktorým rozhodol o náhrade trov konania (výrok III.); potvrdzuje.

II. Vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

III. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť istinu vo výške 1.142,47 EUR, úrok 57,01 EUR, úrok z omeškania vo výške 2,44 EUR a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.142,47 EUR od 21. 04. 2017 až do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok I.).

2. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

3. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd uviedol, že nemal za sporné, že žalobca so žalovanou uzatvorili úverovú zmluvu č. XX/XXX/XX-Optim pôžička zo dňa 06. 02. 2012, v zmysle ktorej banka poskytla žalovanej úver vo výške 1.500,- EUR, ktorý úver žalovaná čerpala. Žalovaná mala úver splácať celkom v 120 pravidelných anuitných splátkach vo výške 27,90 EUR, zahrňujúcich splátku istiny aj úroku, splátky boli splatné v 15. deň kalendárneho mesiaca a úver s príslušenstvom mal byť uhradený do 120 mesiacov odo dňa podpisu zmluvy. Zároveň bola medzi účastníkmi zmluvy dohodnutá úroková sadzba úveru do splatnosti úveru fixná vo výške 18,9 % ročne, RPMN 23,02 %, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť vo výške 3.586,80 EUR, ako aj priemerná hodnota RPMN vo výške 26,10 %.

4. Preskúmaním zmluvy dospel okresný súd k záveru, že zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte „zák. č. 129/2010 Z. z.“), v dôsledku čoho nepovažoval úver poskytnutý žalovanej za bezúročný a bez poplatkov. K uvedenému prieskumu dospel na základe toho, že zmluvu uzavretú dňa 06. 02. 2012 medzi účastníkmi

považoval za zmluvu spotrebiteľskú, napriek tomu však námietky žalovanej, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k/ nepovažoval za dôvodnú. Vyhodnotil, že predmetná náležitosť nespôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť daného úveru s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ č. C 42/2015 zo dňa 09. 01. 2016 vo veci Home Credit Slovakia a. s. c/a Klára Bíróová, v ktorom Súdny dvor EÚ na prejudiciálnu otázku, či je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala každú splátku spotrebiteľa s odkazom na konkrétny dátum, alebo či v tejto súvislosti postačuje všeobecný odkaz v zmluve, umožňujúci identifikovať dátumy splátok a či zmluva uzavretá na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami musí spresňovať vo forme amortizačnej tabuľky, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny, odpovedal, že článok 10 ods. 2 písm. h/ Smernice č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere sa má vykladať v zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok a článok 10 ods. 2 písm. h/ a i/ tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny, dokonca ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

5. Keďže okresný súd dospel k záveru, že úver poskytnutý žalovanej nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, uložil žalovanej zaplatiť istinu 1.142,47 EUR, úrok z úveru do zosplatenia vo výške 57,01 EUR a úrok z omeškania do zosplatenia vo výške 2,44 EUR, keď nebolo sporné, že žalobca zosplatnil úverovú zmluvu ku dňu 20. 04. 2017, a súčasne priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania z priznanej istiny odo dňa nasledujúceho po zosplatení, t. j. od 21. 04. 2017 až do zaplatenia, ako sankciu zo zákona za nesplnenie povinnosti plniť včas a riadne podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z..

6. V časti, kde žalobca požadoval úrok z úveru z nesplatenej priznanej istiny žalobu zamietol (výrok II.) a k zamietajúcejmu výroku zdôraznil, že k predmetnému predčasnému zosplateniu záväzku spotrebiteľa došlo práve konaním žalobcu ako veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojim jednostranným adresovaným právnym úkonom. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje podľa okresného súdu jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Okresný súd zdôraznil, že podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa postupne vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok teda predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo okamžite získať späť celú sumu požičaných peňazí, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak nastal tento stav, veriteľ nemá právo inkasovať úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, keď spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom, vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Išlo by tak podľa okresného súdu o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky zinkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred vyvolanou zmenou. Takýto stav by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, navyše keď veriteľ si môže nárokovať a domôcť sa jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa. Zároveň by bol podporený stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, alebo stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú sumu jednorazovo. Jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia. V takomto stave

patria zmluvným stranám len sankcie s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z..

7. Okresný súd zároveň doplnil, že ak sa žalobca odplatných plnení domáha aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom ustanovení Občianskeho zákonníka s poukazom na ust. § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej, alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Dohoda, podľa ktorej by mal spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, alebo ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do jeho splatenia, spôsobujú značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavujúcu jeho značné zhoršenie jeho postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Nie je kogentná úprava o úrokoch popri úrokoch z omeškania a zákon reguluje úroky z úveru bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a navyiac sa dostáva do rozporu s ust. § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., preto takáto dohoda je súčasne neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39, § 52 ods. 2 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti okresný súd poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Prešov č. k. 6Co/190/2014 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV ÚS 476/2012.

8. O trovách konania rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške, o ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti vo veci samej.

9. Proti zamietajúcej časti vyššie uvedeného rozsudku okresného súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, vytykajúc okresnému súdu, že mu nepriznal nárok na úrok z nezaplatenej istiny po zosplatnení úveru. S argumentmi súdu prvej inštancie sa žalobca nestotožnil a považoval rozsudok v napadnutej časti za nesprávny, vychádzajúci z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Zastáva názor, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení s poukazom na znenie ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a má za to, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Zdôraznil, že úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru a dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote, alebo v omeškanií. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/212/2014, ako aj návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 9 s tým, že navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zák. č. 106/2014 Z. z., ani žiadna iná zákonná novelizácia takéto, ani obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu, neobsahuje. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v úplnom rozsahu.

10. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje so závermi okresného súdu v napadnutej časti rozsudku a má za to, že žalobcovi patria zmluvné úroky z poskytnutých finančných prostriedkov iba do zosplatnenia dlhu, následne sa už dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v napadnutom rozsahu potvrdil.

11. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej opätovne uviedol, že trvá na všetkých argumentoch, ktoré predložil v odvolaní a doplnil ďalšie rozhodnutia, ktoré jeho argumentáciu podporujú, konkrétne rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017, Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017, ale aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/140/2014 a ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Nitre a v Košiciach.

12. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej v texte „CSP“), prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP (á contrario) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá (výrok II.) a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania (výrok III.), podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny.

13. Žalobca podal odvolanie v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, nakoľko mal za to, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu v právnych predpisoch ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

15. Odvolací súd však dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je daný, pretože odvolaciemu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu a ani to, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení Civilného sporového poriadku v čase jeho rozhodovania, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

16. Správne a presvedčivé sú aj dôvody rozsudku vo vzťahu k napadnutému výroku, ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá v rozsahu jeho nároku na zaplatenie úroku po zosplatnení úveru, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto v celom rozsahu odkazuje, najmä v bodoch 21. a 22. (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie v spore.

17. K vyššie uvedenému odvolací súd dopĺňa, že uplatnený nárok žalobcu vyplýva zo spotrebiteľského nároku, pričom spotrebiteľské právo a jeho úprava v Občianskom zákonníku je dôsledkom transpozícií smerníc EÚ, týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa a vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch je riešený vo viacerých rozhodnutiach Slovenskej republiky spôsobom, ktorý sa postupne vyvíja smerom dôslednejšej ochrany spotrebiteľa.

18. K aplikácii predpisov o ochrane spotrebiteľa na tzv. absolútne obchody sa vyjadroval Ústavný súd SR už v rozhodnutí z 19. 06. 2013 č. k. I ÚS 402/2013-10, ktorým odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci, kde odvolací súd vzťah z úverovej zmluvy posudzoval ako vzťah spotrebiteľský. Odvolací súd sa teda stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že na prejednávajúcu vec je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že majú prednosť pred ustanoveniami Obchodného zákonníka, na ktoré poukazoval v odvolaní žalobca.

19. K téme, týkajúcej sa priznania zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, odvolací súd poukazuje na správne odôvodnenie učinené súdom prvej inštancie v tom znení, že zmluvný úrok, ktorý sa má zaplatiť spolu s istinou je splatný vždy spolu s istinou, na ktorú sa viaže a v dobe, kedy je istina splatná a po zosplatnení úveru sa zmluvným úrokom istina už neúročí, pretože nastupuje úrok z omeškania, čo vyplýva aj podľa odvolacieho súdu z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru (vrátane úroku), pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

20. Zosplatnenie ako jednostranný právny úkon veriteľa zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah a zmluvné úroky a úroky z omeškania sú síce obe príslušenstvom pohľadávky, ale majú odlišné funkcie, keďže zmluvné úroky sú odmenou (cenou) za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonom stanovenú sankciu za omeškание s platením istiny a na rozdiel od zmluvných úrokov ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané. Aj podľa názoru odvolacieho súdu len do oprávnenej držby požičaných finančných prostriedkov, a teda do zosplatnenia celého úveru, možno požadovať úrok z úveru a po zosplatnení pohľadávky má veriteľ (žalobca) právo iba na úrok z omeškania a nemá nárok na

zmluvne dojednaný úrok. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV ÚS 476/2012-14, prípadne R 55/1996 ZSP, v zmysle ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru.

21. Jednorazovým zosplatnením úveru veriteľom vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa už ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru, s ktorým sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ak napriek tomu existuje zmluvné dojednanie, ktoré s protiprávnym stavom spája aj nárok na zmluvné úroky, teda na odplatné nároky patriace len pre prípad splácania úveru v splátkach, je takéto dojednanie podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné.

22. Pre prípad výskytu akýchkoľvek pochybností ohľadne výkladu problematiky nároku na zmluvné úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa poukazuje odvolací súd tiež na povinnosť vykladať právne normy v otázke spotrebiteľských zmlúv v prospech spotrebiteľa (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

23. V prejednávanej veci ide o dojednanie, ktorým by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k jeho dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy, a to napriek tomu, že dohoda o splatení úveru formou splátok zanikla a došlo k zmene spôsobu splatenia úveru ako dôsledku sankcie zo strany veriteľa. Dlžník v prípade zosplatnenia úveru už nemá po zosplatnení povinnosť platiť úroky z úveru, stráca však možnosť výhody splátok, je povinný zaplatiť celý dlh naraz a skôr ako bolo dojednané. Ak by okrem toho bol povinný naďalej platiť aj po zosplatnení úroky z úveru, došlo by zhoršeniu postavenia spotrebiteľa dvojnásobným úrokovým zaťažením spotrebiteľa, ktoré Občiansky zákonník neumožňuje. Z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že pokiaľ ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení už len úroky z omeškania.

24. Nemožno opomenúť poslednú vetu ods. 2 § 52 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Vychádzajúc z prednosti Občianskeho zákonníka pred ust. § 506 Obchodného zákonníka, ktorá vyplýva z už spomínanej poslednej vety ods. 2 § 52 Občianskeho zákonníka, tak možno uzatvoriť, že v prípade, ak je zmluva o úvere zároveň zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 ods. 1, povinnosť platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia poskytnutých prostriedkov zo zákona nevyplyva. Zároveň je však potrebné konštatovať, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka nevyplyva skutočnosť, že by sa veriteľ s dlžníkom na takomto úročení aj po splatnosti nemohli dohodnúť. Preto je potrebné skúmať, či dojednanie, ktoré veriteľovi po zosplatnení popri úrokoch z omeškania priznáva aj dojednaný úrok je alebo nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Hoci zmluvný úrok nemožno stotožňovať so sankciou za omeškanie dlžníka (keď touto je úrok z omeškania), už len samotná kumulácia úroku z omeškania z úrokom za rovnaké časové obdobie možno hodnotiť ako značné znevýhodnenie spotrebiteľa, keď v prípade absencie neprijateľných dojednaní by spotrebiteľ po zosplatnení úveru musel platiť len úroky z omeškania. Preto najmä s poukazom na § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého platí, „že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa“ možno uvedené dojednania označiť za neprijateľné zmluvné podmienky.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu, teda vo výroku, ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil. Vo zvyšku, teda vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť istinu vo výške 1.142,47 EUR, úrok 57,01 EUR, úrok z omeškania vo výške 2,44 EUR a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.142,47 EUR od 21. 04. 2017 až do zaplatenia (výrok I.),

ktorý nebol odvolaním žalobcu napadnutý, zostáva rozsudok okresného súdu v zmysle § 367 ods. 2 CSP nedotknutý.

26. Okresný súd vecne správne rozhodol aj o priznaní náhrady trov konania žalobcovi v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, ktorú skutočnosť konštatuje odvolací súd napriek tomu, že konkrétnymi dôvodmi nebolo rozhodnutie o náhrade trov konania žalobcom napadnuté, avšak ide o výrok závislý.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanej. V odvolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalovaná, v dôsledku čoho odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v celom rozsahu, t.j. v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie samostatným uznesením.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).